

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

5 DÉCEMBRE 2003

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992 en vue d'octroyer un avantage fiscal aux étudiants et aux parents d'étudiants

(Déposée par M. Jean-Marie Dedecker)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée à la Chambre des représentants le 13 novembre 2002 (doc. Chambre, n° 50-2119/001 — 2002/2003).

En signant la Déclaration de la Sorbonne le 25 mai 1998, l'Allemagne, la France, l'Italie et la Grande-Bretagne ont lancé un appel urgent pour développer un système d'enseignement supérieur susceptible d'offrir les meilleures chances pour l'avenir. Cette déclaration part en effet du principe que le développement et les progrès de la construction européenne ne peuvent pas être axés exclusivement sur les thèmes économiques, financiers et fiscaux. Les atouts européens sur les plans intellectuel, culturel et social ne peuvent en aucune manière être négligés et c'est notamment la raison pour laquelle il importe que l'enseignement et la formation fassent l'objet d'une attention continue.

Cette déclaration, qui a été signée par quatre pays et dont les objectifs ont, un an plus tard, été repris de manière plus exhaustive par vingt-neuf pays (dont la Belgique) dans la déclaration de Bologne, demande dès lors que l'attention nécessaire soit accordée à l'avenir de l'enseignement supérieur et aux évolutions qui sont, en l'occurrence, inéluctables. Afin de

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2003-2004

5 DECEMBER 2003

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 met het oog op het toekennen van een fiscale tegemoetkoming aan studenten en aan ouders van studenten

(Ingediend door de heer Jean-Marie Dedecker)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 13 november 2002 in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd ingediend (stuk Kamer, nr. 50-2119/001 — 2002/2003).

Met de ondertekening van de Sorbonneverklaring op 25 mei 1998 lanceerden Duitsland, Frankrijk, Italië en Groot-Brittannië een dringende oproep om het hoger onderwijs te wapenen voor de toekomst. Deze verklaring vertrekt immers vanuit de vaststelling dat de ontwikkeling en de verdere uitbouw van de Europese Unie zich niet uitsluitend mag toespitsen op economische, financiële en fiscale thema's. De Europese troeven op intellectueel, cultureel en sociaal vlak mogen geenszins verwaarloosd worden en daarom is het onder meer van belang niet-aflatende aandacht te besteden aan onderwijs en vorming.

Deze door vier landen ondertekende verklaring, waarvan de objectieven een jaar later op een meer exhaustieve wijze door negentwintig landen (waaronder België) in de Bologna-verklaring werden overgenomen, vraagt derhalve de nodige aandacht voor de toekomst van het hoger onderwijs en de evoluties die hier onvermijdelijk zijn. Om in een mondiale

pouvoir faire face, dans un environnement mondialisé, à une évolution toujours plus rapide des conditions de travail et à une diversification de plus en plus forte des activités au cours d'une carrière, il sera de plus en plus nécessaire de continuer à se former toute sa vie durant. C'est là une donnée dont l'enseignement supérieur doit donc dûment tenir compte.

Il convient par conséquent de fournir les efforts nécessaires afin d'élaborer, tout en respectant par ailleurs la diversité du paysage éducatif, un cadre propre notamment à promouvoir l'échange d'étudiants et de personnel académique, ce qui suppose avant tout une grande mobilité et une étroite collaboration.

Ce n'est pas parce qu'il est de petite taille que notre pays doit être le dernier de la classe. Il peut en effet faire valoir son système éducatif non seulement très diversifié, de haute qualité et ouvert à tous, mais également se targuer de mener une politique aux accents très sociaux en matière d'enseignement.

La Belgique ne peut pas non plus se permettre de rester inactive en attendant que soit menée en ce domaine une politique s'inscrivant davantage dans un cadre européen. Les communautés responsables en matière d'enseignement peuvent, si nécessaire, prendre les mesures qui s'imposent afin d'offrir aux étudiants la possibilité de se former dans des conditions encore meilleures.

Au niveau fédéral, il est possible de stimuler l'accès à l'enseignement supérieur, dans l'esprit des déclarations de Bologne et de la Sorbonne, en s'attaquant, en partie fiscalement, au problème de la mobilité pour le(s) parent(s)/l'étudiant contribuable(s). Le principe est d'encourager la résidence en chambre d'étudiant ou en home pour étudiants afin de réduire au maximum la distance entre le lieu de résidence et l'établissement d'enseignement, ce qui aura des répercussions positives non seulement sur l'emploi du temps de l'étudiant mais également sur la circulation et l'environnement.

Les personnes pour lesquelles, pour certaines raisons, la chambre d'étudiant n'est toutefois pas une solution, peuvent néanmoins bénéficier d'une déduction des frais de transport, ce qui, sans aucun doute, stimulera encore davantage l'utilisation des transports en commun. Étant donné que les hautes écoles et les universités n'ouvrent ni ne ferment pas toutes leurs portes au même moment, nous avons prévu d'étaler cette possibilité de déduction sur une période de 200 jours maximum.

Ce genre de mesures n'empiète en rien sur les dispositions prises par les communautés en matière de bourses d'étude. Il s'agit néanmoins d'une aide bien-

samenleving blijvend het hoofd te kunnen bieden aan de zich steeds sneller wijzigende arbeidsomstandigheden en een alsmear meer gediversifieerd carrièreverloop zal het levenslang leren in toenemende mate een noodzaak worden. Het hoger onderwijs dient hier dan ook terdege rekening mee te houden.

Bijgevolg is het aangewezen om de nodige inspanningen te leveren om, evenwel met respect voor de verscheidenheid in het onderwijslandschap, toch een kader uit te werken waarbij onder andere het bevorderen van de uitwisselbaarheid van studenten en academisch personeel wordt aangemoedigd en ondersteund. Mobiliteit en een nauwe samenwerking staan centraal.

Ons land hoeft hierbij omwille van zijn beperkte omvang niet bij voorbaat het zwakkere broertje te zijn. Het kan immers niet enkel zijn uiterst verscheiden, kwalitatief hoogstaand en democratisch toegankelijk onderwijslandschap als troef uitspelen maar kan daarenboven bogen op een zeer sociaal georiënteerd onderwijsbeleid.

België kan zich ook niet permitteren om, in afwachting van een meer Europese aanpak, bij de pakken te blijven zitten. De voor onderwijs verantwoordelijke gemeenschappen kunnen waar nodig maatregelen nemen om hun onderwijs in nog optimaler omstandigheden aan te bieden.

Op federaal niveau kan, in de geest van de Sorbonne- en Bolognaverklaringen, het volgen van hoger onderwijs gestimuleerd worden door het mobiliteitsprobleem voor de belastingplichtige ouder(s)/student ten dele fiscaal op te vangen. Het uitgangspunt is dat het verblijf op een kot of een studentehome wordt gestimuleerd teneinde de afstand tussen de verblijfplaats en de onderwijsinstelling zo klein mogelijk te houden met niet enkel positieve gevolgen voor de tijdsindeling van de student maar ook voor het verkeer en het leefmilieu.

Diegenen voor wie, door omstandigheden, op kot gaan toch geen optie is kunnen niettemin beperkt genieten van een aftrek van de vervoerskosten. Het nemen van het openbaar vervoer wordt hierbij uiteraard extra gestimuleerd. Vermits hogescholen en universiteiten niet allen op hetzelfde tijdstip beginnen en eindigen werd hierbij een ruime tijdsperiode uitgetrokken van ten hoogste 200 dagen.

Een dergelijke maatregel komt geenszins in het vaarwater van de door de gemeenschappen uitgewerkte voorzieningen inzake studietoelagen. Niette-

venue pour les étudiants, qu'ils entrent en ligne de compte ou non pour l'obtention d'une bourse.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 104 du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié en dernier lieu par la loi du 21 juin 2001, est complété comme suit :

« 10° les charges locatives de chambres d'étudiant d'enfants qui poursuivent des études supérieures et qui sont à charge du contribuable;

11° les charges locatives de la chambre d'étudiant du contribuable qui poursuit des études supérieures;

12° un montant de 0,15 EUR par kilomètre séparant le domicile du contribuable et de ses enfants à charge qui habitent chez lui et l'endroit où ces enfants suivent un enseignement supérieur;

13° un montant de 0,15 EUR par kilomètre séparant le domicile des parents du contribuable, chez lesquels celui-ci habite, et l'endroit où il suit un enseignement supérieur. »

Art. 3

Un article 116*bis*, libellé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 116*bis*. — Les dépenses visées à l'article 104, 10°, sont déductibles aux conditions suivantes :

1° les pièces justificatives suivantes doivent être jointes à la déclaration d'impôt :

— la preuve que les enfants à charge pour lesquels est demandée la déduction des charges locatives de chambres d'étudiant suivent effectivement un enseignement supérieur;

min is dit voor studenten een welgekomen ondersteuning, ongeacht of men al dan niet in aanmerking komt voor een studiebeurs.

Jean-Marie DEDECKER.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 104 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, laatst gewijzigd bij de wet van 21 juni 2001, wordt aangevuld als volgt :

« 10° de huurlasten van studentenkamers van studerende kinderen die hoger onderwijs genieten en die ten laste zijn van de belastingplichtige;

11° de huurlasten van de studentenkamer van de studerende belastingplichtige die hoger onderwijs geniet;

12° een bedrag van 0,15 EUR per kilometer tussen de woonplaats van de belastingplichtige en zijn inwonende kinderen ten laste, en de plaats waar deze kinderen hoger onderwijs genieten;

13° een bedrag van 0,15 EUR per kilometer tussen de woonplaats van de ouders van de belastingplichtige, waar hij bij inwoont, en de plaats waar hij hoger onderwijs geniet. »

Art. 3

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 116*bis* ingevoegd, luidende :

« Art. 116*bis*. — De in artikel 104, 10°, vermelde uitgaven zijn aftrekbaar onder volgende voorwaarden :

1° bij de belastingaangifte moeten volgende verantwoordingsstukken worden gevoegd :

— het bewijs dat de kinderen ten laste waarvoor de aftrek van huurlasten van studentenkamers wordt gevraagd, daadwerkelijk hoger onderwijs genieten;

— une copie du bail des chambres d'étudiant pour lesquelles la déduction est demandée;

2° la déduction des charges locatives est limitée à un montant de 1 500 EUR par enfant à charge qui poursuit des études.»

Art. 4

Un article 116ter, libellé comme suit, est inséré dans le même Code :

«Art. 116ter. — Les dépenses visées à l'article 104, 11°, sont déductibles aux conditions suivantes :

1° le contribuable doit joindre à sa déclaration d'impôt les pièces justificatives suivantes :

— la preuve qu'il suit effectivement un enseignement supérieur;

— une copie du bail de la chambre d'étudiant pour laquelle la déduction est demandée;

2° la déduction des charges locatives est limitée à un montant de 1 500 EUR par an.»

Art. 5

Un article 116quater, libellé comme suit, est inséré dans le même Code :

«Art. 116quater. — Les montants visés à l'article 104, 12°, sont déductibles aux conditions suivantes :

1° le contribuable doit joindre à sa déclaration d'impôt la preuve que les enfants à charge pour lesquels la déduction de 0,15 EUR par kilomètre est demandée suivent effectivement un enseignement supérieur;

2° la déduction de 0,15 EUR par kilomètre peut être appliquée pour 200 jours au plus et est limitée à un montant de 1 500 EUR par enfant à charge poursuivant ses études. Si la preuve de l'utilisation des transports en commun est fournie, le montant déductible est majoré d'un montant de 75 EUR, si la distance à parcourir pour un aller simple est égale ou supérieure à 75 kilomètres, sans être supérieure à 100 kilomètres, d'un montant de 125 EUR si cette distance excède 100 kilomètres, sans être supérieure à 125 kilomètres, et d'un montant de 175 EUR si cette distance excède 125 kilomètres.»

Art. 6

Dans le même Code, il est inséré un article 116quinquies, libellé comme suit :

«Art. 116quinquies. — Le montant mentionné à l'article 104, 13°, est déductible aux conditions suivantes :

— een afschrift van het huurcontract van de studentenkamers waarvoor de aftrek wordt gevraagd;

2° de aftrek van de huurlasten is beperkt tot een bedrag van 1 500 EUR per jaar per studerend kind ten laste.»

Art. 4

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 116ter ingevoegd, luidende :

«Art. 116ter. — De in artikel 104, 11°, vermelde uitgaven zijn aftrekbaar onder volgende voorwaarden :

1° bij zijn belastingaangifte moet de belastingplichtige volgende verantwoordingsstukken voegen :

— het bewijs dat hij daadwerkelijk hoger onderwijs geniet;

— een afschrift van het huurcontract van de studentenkamer waarvoor de aftrek wordt gevraagd;

2° de aftrek van de huurlasten is beperkt tot een bedrag van 1 500 EUR per jaar.»

Art. 5

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 116quater ingevoegd, luidende :

«Art. 116quater. — De in artikel 104, 12°, vermelde bedragen zijn aftrekbaar onder volgende voorwaarden :

1° bij de belastingaangifte moet het bewijs worden gevoegd dat de kinderen ten laste waarvoor de aftrek van 0,15 EUR per kilometer wordt gevraagd, daadwerkelijk hoger onderwijs genieten;

2° de aftrek van 0,15 EUR per kilometer kan worden toegepast voor ten hoogste 200 dagen en is beperkt tot een bedrag van 1 500 EUR per studerend kind ten laste. Indien het bewijs wordt geleverd dat gebruik wordt gemaakt van het openbaar vervoer, wordt het aftrekbare bedrag verhoogd met een bedrag van 75 EUR indien de af te leggen afstand enkele reis 75 kilometer of meer bedraagt maar niet meer dan 100 kilometer, met een bedrag van 125 EUR indien deze afstand meer dan 100 kilometer bedraagt maar niet meer dan 125 kilometer en met een bedrag van 175 EUR indien deze afstand meer dan 125 kilometer bedraagt.»

Art. 6

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 116quinquies ingevoegd, luidende :

«Art. 116quinquies. — Het in artikel 104, 13°, vermelde bedrag is aftrekbaar onder volgende voorwaarden :

1° le contribuable doit joindre à sa déclaration d'impôt la preuve qu'il suit effectivement un enseignement supérieur;

2° la déduction de 0,15 EUR par kilomètre peut être appliquée pour 200 jours au plus et est plafonnée à un montant de 1 500 EUR. Si la preuve de l'utilisation des transports en commun est fournie, le montant déductible est majoré d'un montant de 75 EUR, si la distance à parcourir pour un aller simple est égale ou supérieure à 75 kilomètres, sans être supérieure à 100 kilomètres, d'un montant de 125 EUR si cette distance excède 100 kilomètres, sans être supérieure à 125 kilomètres, et d'un montant de 175 EUR si cette distance excède 125 kilomètres.»

19 novembre 2003.

1° bij zijn belastingaangifte moet de belastingplichtige het bewijs voegen dat hij daadwerkelijk hoger onderwijs geniet;

2° de aftrek van 0,15 EUR per kilometer kan worden toegepast voor ten hoogste 200 dagen en is beperkt tot een bedrag van 1 500 EUR. Indien het bewijs wordt geleverd dat gebruik wordt gemaakt van het openbaar vervoer, wordt het aftrekbare bedrag verhoogd met een bedrag van 75 EUR indien de af te leggen afstand enkele reis 75 kilometer of meer bedraagt maar niet meer dan 100 kilometer, met een bedrag van 125 EUR indien deze afstand meer dan 100 kilometer bedraagt maar niet meer dan 125 kilometer en met een bedrag van 175 EUR indien deze afstand meer dan 125 kilometer bedraagt.»

19 november 2003.

Jean-Marie DEDECKER.